
OZNAMOVANIE PROTISPOLOČENSKEJ ČINNOSTI NA SLOVENSKOM METROLOGICKOM ÚSTAVE

Zodpovednou osobou je osoba, ktorá plní úlohy vyplývajúce Slovenskému metrologickému ústavu (ďalej len „SMÚ“) ako zamestnávateľovi zo zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 189/2023 Z. z. (ďalej len „zákon o protispoločenskej činnosti“). Zodpovednou osobou v podmienkach SMÚ zamestnanec útvaru kontroly.

Oznamovateľom je fyzická osoba, ktorá v dobrej viere podá oznámenie orgánu príslušnému na prijatie oznámenia alebo SMÚ ako zamestnávateľovi. Za oznamovateľa sa považuje aj fyzická osoba uvedená v § 2 písm. a) zákona o protispoločenskej činnosti.

Orgánom príslušným na prijatie oznámenia je Úrad na ochranu oznamovateľov (ďalej len „ÚOO“), prokuratúra alebo správny orgán príslušný na konanie o správnom delikte, ktorý je závažnou protispoločenskou činnosťou podľa § 2 písm. d) bodu 3 a 4 zákona o protispoločenskej činnosti alebo príslušná inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra Európskej únie.

Oznámením je uvedenie skutočností, o ktorých sa fyzická osoba dozvedela v súvislosti s pracovnoprávnym vzťahom alebo iným obdobným vzťahom a ktoré sa týkajú protispoločenskej činnosti.

Pracovnoprávnym vzťahom je pracovný pomer, dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, štátnozamestnanecký pomer alebo služobný pomer.

Iným obdobným vzťahom je najmä výkon práv súvisiacich s účasťou, správou alebo riadením v právnickej osobe, činnosť osoby vykonávajúcej funkciu člena orgánu právnickej osoby, činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby, výkon práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvy, ktorej predmetom je dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby, odborná prax, absolventská prax, aktivačná činnosť a dobrovoľnícka činnosť.

Kvalifikovaným oznámením je oznámenie, ktoré môže prispieť alebo prispelo k objasneniu závažnej protispoločenskej činnosti alebo k zisteniu alebo k usvedčeniu jej páchatela.

Závažnou protispoločenskou činnosťou sú:

- a) trestné činy uvedené v § 2 písm. d) bode 1 zákona o protispoločenskej činnosti,
- b) trestné činy, za ktoré zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou dva roky,
- c) správne delikty, za ktoré možno uložiť pokutu s hornou hranicou určenou výpočtom, alebo
- d) správne delikty, za ktoré možno uložiť pokutu s hornou hranicou vo výške najmenej 30 000 eur.

Chráneným oznamovateľom je osoba, ktorá podľa zákona o protispoločenskej činnosti urobila kvalifikované oznámenie, o čom jej prokurátor alebo orgán príslušný na konanie o správnom delikte doručil písomné oznámenie o poskytnutí ochrany.

Odvetným opatrením je konanie alebo opomenutie konania v súvislosti s pracovnoprávnym alebo iným obdobným vzťahom oznamovateľa vyvolané oznámením alebo zverejnením informácií o protispoločenskej činnosti, ktoré oznamovateľovi alebo osobe podľa § 1 ods. 4 písm. a) až e) zákona

o protispoločenskej činnosti spôsobilo alebo môže spôsobiť neopodstatnenú ujmu.¹ **Oznámenie možno podať ústne zodpovednej osobe alebo písomne prostredníctvom:**

- a) e-mailovej adresy protispolocenskacinnost@smu.gov.sk, ktorá je dostupná nepretržite 24 hodín denne a je prístupná len zodpovednej osobe,
- b) pošty na adresu SMÚ s označením „Zodpovedná osoba pre oblasť protispoločenskej činnosti – Neotvárať“ alebo
- c) elektronickej schránky SMÚ.

V prípade podania anonymného oznámenia môže oznamovateľ v podanom oznámení uviesť anonymný e-mailový kontakt, prostredníctvom ktorého môže naďalej komunikovať a odpovedať na prípadné otázky. Zodpovedná osoba je v takomto prípade povinná potvrdiť prijatie oznámenia a informovať oznamovateľa o výsledku preverenia oznámenia prostredníctvom e-mailovej adresy.

Oznámenie možno podať aj prostredníctvom externých subjektov, a to:

- a) ÚOO,
- b) prokuratúra,
- c) správny orgán príslušný na konanie o správnom delikte, ktorý je závažnou protispoločenskou činnosťou,
- d) príslušná inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra Európskej únie.

Oznámenie musí byť čitateľné a zrozumiteľné. Ak je to možné, musí byť z oznámenia zrejmé, proti komu smeruje a na aké nedostatky oznamovateľ poukazuje. Oznámenie musí obsahovať meno, priezvisko, adresu pobytu a podpis oznamovateľa, pokiaľ sa nejedná o anonymné oznámenie.

Za účelom dôkladného preverenia podaného oznámenia, pokiaľ je to možné, uvedie oznamovateľ v podanom oznámení nasledovné informácie:

- a) detailný popis skutku so všetkými podstatnými skutočnosťami, ktoré sú mu známe (čo sa stalo, kde, kedy, aké konanie viedlo k podozreniu, kto je podozrivý, atď.),
- b) informáciu o tom, akým spôsobom oznamovateľ získal informácie, ktoré sú predmetom oznámenia,
- c) či existujú svedkovia, resp. iné zainteresované osoby,
- d) či má oznamovateľ k dispozícii konkrétne podklady alebo dôkazy,
- e) či oznamovateľ o tejto záležitosti už s niekým komunikoval a ak áno, s kým,
- f) totožnosť a kontaktné údaje oznamovateľa; v prípade anonymného oznámenia oznamovateľ svoju totožnosť v podanom oznámení neuvádza.

Nikomu nesmie byť bránené v oznamovaní protispoločenskej činnosti; bránením podaniu oznámenia sa rozumie napríklad odmietnutie prijatia oznámenia alebo akékoľvek konanie, ktorého cieľom je zmariť, sťažiť alebo spomaliť podanie oznámenia. V prípade, ak oznamovateľovi bolo bránené podať oznámenie, je potrebné, aby sa obrátil s touto informáciou priamo na ÚOO.

Podávateľ oznámenia môže podať **žiadosť o poskytnutie ochrany** pri oznámení závažnej protispoločenskej činnosti, ktorá je trestným činom alebo správnym deliktom, a to zároveň s oznámením alebo počas trestného konania, resp. konania o správnom delikte (status chráneného oznamovateľa). Podrobnosti o poskytovaní ochrany upravuje § 3 až 8 zákona o protispoločenskej činnosti.

SMÚ potvrdí prijatie oznámenia do siedmich dní od jeho prijatia.

¹ Odvetným opatrením je najmä výpoveď alebo okamžité skončenie pracovného pomeru, skončenie v skúšobnej dobe alebo nepredĺženie pracovného pomeru na dobu neurčitú, odvolanie, preradenie na nižšiu pozíciu alebo odmietnutie povýšenia, zmena pracovných povinností, miesta výkonu práce alebo zmena pracovného času, zníženie mzdy, nepriznanie odmeny alebo osobného príplatku, neposkytnutie odbornej prípravy, disciplinárne opatrenie, nátlak, zastrašovanie alebo obťažovanie, poškodzovanie dobrej povesti, odstúpenie od zmluvy o dodávke tovarov a služieb a zrušenie licencie alebo povolenia.

SMÚ je povinný preveriť oznámenie a oznámiť oznamovateľovi výsledok preverenia oznámenia a opatrenia, ak sa prijali na základe preverenia oznámenia do 90 dní od potvrdenia prijatia oznámenia alebo ak sa prijatie oznámenia nepotvrdilo, do 90 dní od uplynutia siedmich dní od prijatia oznámenia.

V prípade potreby doplnenia alebo spresnenia údajov uvedených v oznámení zodpovedná osoba bez zbytočného odkladu písomne vyzve oznamovateľa na doplnenie oznámenia v lehote 10 pracovných dní odo dňa doručenia výzvy. Súčasne oznamovateľa poučí, že inak môže byť preverenie oznámenia sťažené, prípadne zmarené.

O výsledku preverenia oznámenia spíše zodpovedná osoba **zápisnicu**, v ktorej zhrnie skutočnosti uvádzané oznamovateľom a zároveň sa vyjadrí ku každej skutočnosti, a to z hľadiska preverenia pravdivosti tvrdených skutočností a z hľadiska posúdenia ich právnej relevancie vo vzťahu k možnému naplneniu prvku protiprávnosti.

Pred vyhotovením zápisnice z preverenia oznámenia zodpovedná osoba umožní oznamovateľovi vyjadriť sa k zisteným záverom. Pokiaľ oznamovateľ uvedie nové skutočnosti alebo so zistenými závermi nesúhlasí, zodpovedná osoba sa musí s týmito skutočnosťami a nesúhlasnými námietkami vysporiadať v zápisnici z preverenia oznámenia s uvedením, či sú tieto skutočnosti a námietky opodstatnené.

Podanie oznámenia sa nesmie stať podnetom ani dôvodom na vyvodzovanie dôsledkov, ktoré by oznamovateľovi spôsobili akúkoľvek ujmu.

Ak výsledkom preverovania oznámenia je zistenie skutočností nasvedčujúcich spáchaniu protiprávneho konania, ktoré je protispoločenskou činnosťou, **zodpovedná osoba oznámi bezodkladne tieto skutočnosti príslušným orgánom.**

Nikto nesmie hroziť odvetným opatrením alebo postihovať odvetným opatrením oznamovateľa alebo osoby uvedené v § 1 ods. 4 písm. a) až e) zákona o protispoločenskej činnosti.

Zodpovedná osoba je povinná preveriť oznámenie oznamovateľa o tom, že sa proti nemu uplatňuje odvetná činnosť.